SvenskaCanadaTidningen

Utgifven hvarje onsdag af CANADA WEEKLY PRINTING CO., LTD 325 Logan Avenue. Winnipeg, Man. Telefon Garry 3174.

F. M. DAHL, Manager. NILS P. SON BROWN, Redaktör.

PRENUMERATIONSPRIS:

Helt år (i förskott)	$1.00
Helt år, efterskottsvis	1.50
Halft år	0.75
Helt år till Förenta Staterna	1.50
Helt år till Sverige	2.00
Halft år till Sverige	1.00

Prenumerationsmedel kunna sändas såväl i registreradt bref som genom Post eller Express Money Order eller Postal Note. Dessa senare, som ej behöfva registreras, böra göras betalbara till The Canada Weekly Printing Co., Ltd.

Prenumerant, som önskar sin adress ändrad, ombeds att insända både den gamla och den nya adressen.

Insända prenumerationsmedel kvitteras endast å den gula adresslappen.

ANNONSPRIS PÅ BEGÄRAN.

Efterfrågningar, 3 gånger, $1.50
Dödsannonser med svart ram och kors $1.50
Förlofningsannonser, Gnaskas, etc., 50c per gång å utrymme icke öfverstigande 1 tum, enkel spalt. Betalning för småannonser bör alltid insändas i förskott.

Onsdagen den 3 Januari, 1917.

Wirsens ande lefver.

Vitalis Norströms plats i Svenska akademien lär ärkebiskopen skola ha, skrifver Karlstads-Tidningen, fortsättande:

Det passar ju så bra: efter en teologisk filosof en något filosofisk teolog. Så blir det nog också. De vittra akademierna äro så mottagliga för sådana konventionella synpunkter. Därför bli deras medlemsval också nästan alltid så oförargliga. Zola kom aldrig in i franska akademien. Strindberg kom aldrig in i den svenska, Adolf Hedin inte heller, fastän deras kvalifikationer lingo öfver de flestes som suttit eller sitta där. Eller Key kommer heller aldrig dit. Hon borde vara självskrifven, särskildt efter Selma Lagerlöfs inval. Men det skulle "stöta" så många, och det är ett starkt skäl för en akademi. En ärkebiskop däremot stöter aldrig. Det finns inte en litterärt intresserad Grönköpingskrets som inte skulle finna att det valet är utmärkt. Wirsén är död, men hans ande lefver kvar i hans akademi.

Folken vilja fred.

Georg Brandes skrifver i danska "Politiken":

"— — Alla folkslag äro innerst inne för fred. Den stora befolkningen i länderna önskar ostördt få göra sin gärning och njuta sitt lifs sparsamma glädje.

När folkslagen icke destomindre så ständigt äro i krig, beror detta på, att de icke ha det ringaste inflytande eller del i krigspörsmålens afgörande, icke i ringaste mån få lof att råda öfver sina öden och detta lika så litet i demokratiska länder som Frankrike eller England, som de äger det i Ryssland eller Turkiet.

Spörsmålet afgöres af några diplomater och ministrar, som i verkligheten gå bankernas och de stora industriidkarnas ärenden.

I äldre tider, då staterna mest lefde af landtbruk, krigade de för att vinna land, för att beröfva grannen hans jord. Nu, då staterna ha blifvit industristater, och till namnet behärskas af kejsare, kungar och presidenter, men i verkligheten af finansiellt fåtalsvälde, är det, hvarför de föra krig, icke för att få undersåtar men för att få kunder.

De vilja ha afsättning för sina varor, användning för sina kapital. Krigens egentliga innebörd är icke kampen för idealen, men kampen för koncessioner.

Och således ha vi då nu handelskriget till fördel för landernas bankdirektörer och storindustrier.

Det utkämpas, medan Europas olyckliga, tredsälskande folk, konstlat uppretsats till nationalistiskt raseri, tror sig kämpa för sådana ideal som frihet och rätt.

Och handelskrigen äro maskerade som kamp för fäderneslandet, detta fäderneland, som statsmän i hvartenda fall kunnat bevara, styrka, föröka eller utveckla till hög civilisation utan någon som helst användning af torpeder, minor eller granater".

Registreringen.

Som en nyårsgåfva till Canadas män i åldern mellan 16 och 65 år utsänder dominionregeringen i dagarna s. k. registreringskort, på hvilka framställas tjugofyra frågor, återgifna på annat ställe i dagens nummer, som skola besvaras af dessa män. När detta skrifves, lördagen d. 30 dec., ha dessa kort ännu icke blifvit synliga "i marknaden", men de väntas hvilken dag som helst.

Den officiellt förklarade afsikten med denna åtgärd är att skaffa upplysningar, huru många arbetsföra män man kan erhålla i landet. Regeringen utmanar, att tiden nu är inne, då all arbetskraft bör utnyttjas på bästa möjliga sätt, och för att uppnå detta ämnar man etablera en s. k. national service, hvilket vill säga, att regeringen skall bestämma, hvad slags arbete som är nödvändigt för landet under krigstiden, och hvad slags arbete, som temporärt kan inställas. Regeringen ämnar, såsom framgår af de två sista frågorna, genom national service-direktörerna anbringa arbetsdugliga män i sådant arbete, som den anser vara nödvändigt för landet under kriget. Bland det nödvändiga arbetet märkes särskildt landtbruk och ammunitionsfabrikation. En arbetsduglig man i ett arbete, som icke anses nödvändigt för landet, sändes af regeringen till hvilken plats som helst, där hans arbetskraft kan utnyttjas i nödvändigt arbete. Därvid erhåller han samma lön som vid det arbete han förut utfört samt fri resa på järnväg.

I arbetarkretsar har detta system väckt stort missnöje, och flera ganska våldsamma oppositionsmöten ha hållits, såsom omnämndes i förra numret af Svenska Canada-Tidningen. Man håller inom arbetskretsar före, att detta endast är ett första steg mót allmän värnplikt, och att systemet helt enkelt är ett modärnt slafveri, där arbetarna än mer än förut komma i kapitalisternas våld. När man närmare studerar saken, måste man otvifvelaktigt gifva arbetarna rätt och ställa sig förstående inför deras opposition. Premiärminister Borden har visserligen högtidligen försäkrat, att registreringen icke har något med konskription att skaffa, men han vägrade att lofva, att värnplikt aldrig skall införas i Canada. Man har liksom litet svårt att tro på ord, som komma från det hållet. I England visade det sig för öfrigt att registreringen ganska snabbt följdes af värnplikten, och med de herrar, som nu sitta vid styret i Ottawa, är det icke omöjligt, att exemplet från England följes. Ett sådant steg skulle väl åtminstone kunna inbringa några titlar och ordnar för vederbörande, något som tydligen är det enda man på det hållet sträfvar efter.

Den frågan har under de senaste veckorna med allt större ifver framställts: Är det belagdt med straff att icke besvara de på registreringskortet framställda frågorna? En del advokater ha hållit före, att straff i dylikt fall kan utmätas, under det på annat håll med ganska stor bestämdhet framhållits, att intet straff kan utmätas för en dylik "förseelse". Man gör därför antagligen bäst i att icke taga några chanser utan snällt besvara dessa frågor och returnera kortet, äfven om man i likhet med de flesta svenskar af princip är emot hela systemet. Om däremot en öppen förklaring afgifves från regeringens sida, att intet straff kan påläggas i detta fall, då kan man ju, om ens samvete det bjuder, kasta hela härligheten i papperskorgen, den rätta platsen för dylika kort. Hvar och en handle emellertid efter sin öfvertygelse, men handle försiktigt!

Sociala framsteg i Canada under 1916.

Många sociala reformer har under år 1916 sett dagens ljus i Canada. Det har sagts, att kriget påskyndat dessa reformer. Om så verkligen är förhållandet, får man vara tacksam, att något så ondt som kriget ändock haft något gott med sig. Bland de viktigare reformerna märkas rusdrycksförbud och kvinnorösträtt, om hvilka det är vår mening att här säga några ord på samma gång som vi erkanna, att andra reformer, lika viktiga för samhället, äfven ha blifvit genomförda under det gångna året.

Förbudsrörelsen har under 1916 gått som en allt responande präriebrand öfver Canada från Atlanten till Stilla hafvet, lämnande endast en eller två oaser, som hvilket ögonblick som helst kunna hemsökas af det rensande elementet.

Saskatchewan stängde redan 1915 alla barer i provinsen och dess regering öfvertog spirituosabutikerna samtidigt som den betydligt reducerade dessas antal. Det var ursprungligen meningen, att ett refreendum om det s. k. dispensary system (spirituosabutikerna under regeringens kontroll) skulle äga rum år 1919. Men systemet hade icke lifskraft nog att lefva mer än ett och ett halft år. I municipalvalen förra året bortröstades en hel del af dem, och så stark var förbudsopinionen i provinsen, att regeringen beslöt att anställa referendum 1916 i stället för tre år senare. Resultatet blef, att de kvarstående spirituosabutikerna med stor majoritet bortröstades den 11 sistlidne december.

Därefter kom turen till Manitoba. Den 13 mars 1916 hölls referendum om rusdrycksförbud i denna provins, och nykterhetsfolket afgick med en glänsande seger. Den 1 juni var Manitoba en "torr" provins. En månad senare blef förbudet verklighet i Alberta, ehuru denna provins invånare redan ett år tidigare med stor majoritet förklarat, att den önskade rusdrycksförbud.

I British Columbia hölls referendum om förbud sistlidne september månad och förbudsvännerna syntes kunna räkna en säker majoritet. Soldaterna i England och vid fronten från denna provins hade emellertid rätt att afgifva sina röster i detta referendum, och när detta skrifves, på nyårsafton, vet man icke ännu med säkerhet, huru röstningen bland dem utföll.

Ontarios regering genomförde provinsförbud utan att vädja till folket, hvilket ju kan sägas vara ganska typiskt för denna urreaktionära provins. Den 16 september 1916 stängdes alla hotell och spirituosabutiker i provinsen, men den lag, som gjorde detta möjligt, föreskrifver, att ett referendum om rusförryckstrafikens återinförande skall hållas i juni 1919.

Quebec är den mörka fläcken på Canadas nykterhetskarta. En stark nykterhetsrörelse finnes emellertid i denna fransk-canadensiska provins, hvilken ganska kraftigt understödes af den romersk katolska kyrkan. Gouinregeringen har uppvaktats af viktiga deputationer, som anhållit om förbud. När detta skrifves, anses det ganska säkert, att i Quebec kommer att införas något slags system för offentlig kontroll öfver rusdryckstrafiken. Det har talats om att införa Göteborgssystemet i någon form. Det bör nämnas, att 85 procent af Quebecs municipalsamhällen med en befolkning på 1,400,000 människor ligga under local option. Rusdrycksförbudets sista bålverk i kustprovinserna, staden Halifax, blef torrlagdt i höstas.

Man får icke glömma, att representanter för nykterhetsorganisationer i alla Canadas provinser d. 14 sistlidne december hos Dominionregeringen anhöll om en federal lag som supplement till de lagar, som af provinslegislaturerna antagits mot rusdryckstrafiken. Särskildt anhöll deputationen om federalt förbud för tillverkning eller import till Canada af berusande drycker för dryckesändamål eller, som ett alternativ, att ett referendum tages nästkommande juni månad om rusdrycksförbud för hela Canada som en krigsåtgärd.

Kvinnorösträtten har gjort nära nog lika stora framsteg i Canada under 1916 som förbudsrörelsen. Den 26 januari 1916 erhöllo Manitobas kvinnor rösträtt, och några veckor senare erhöllo deras systrar i Saskatchewan och Alberta sin rösträtt. I British Columbia hölls ett referendum om kvinnorösträtt samtidigt med det allmänna valet i september månad, och kvinnorna vunno en lysande seger. Det anses för gifvet, att regeringen inom en ej alltför aflägsen framtid ämnar gifva kraft åt detta referendum genom en lag.

I östra Canada har kvinnorösträtten icke vunnit sådana segrar som i västern. Provinserna i östern ha emellertid sin organisation och utföra propagandaarbete. Kvinnorna i Manitoba och British Columbia anse, att deras provins rösträtt medför konstitutionell rätt till federal rösträtt, och de fundera på att utöfva sin rösträtt i nästa Dominionval.

FRÅN en viss församlings i Winnipeg predikstol dundrades våldeliga mot de svenska föreningarnes julfäster. Följden: dessa fäster blefvo bättre besökta än någonsin förut. Och nära nog alla medlemmar af denna församling deltogo i dessa fäster, fröjdade sig och — dansade.

•

Världsfred hade varit en icke-oäfven nyårsgåfva.

•

Ernst Skarstedt har äriligen förtjänat "Litteris et artibus". Men det finnes äfven andra svensk-amerikanska murflar, som gjort sig förtjänta af den. Liksom det nog finns en och annan, som snarare förtjänar lite ris på artibus...

•

Den snöiga nord är vårt fädernesland och vårt — adoptivland.

•

Frågan för veckan.

Huru många ämna neka att besvara frågorna på registreringskorten?

•

I en i Grönköpingsstil hållen nyårsanmälan säger sig Canada Posten tro, att den står under en högre makts speciella beskydd — alldeles som kejsar Wille. Så här låter det:

"Huru det skall gå oss i framtiden, veta vi icke. Men det är vår trost, att han, som vet det, är vår Fader och i hans händer hvila både vi och vår affär."

Vi misstänka starkt, att vår Herre smått skämmes öfver sin själfgjorda skyddsling.

•

Det har berättats oss, att en person yttrat:

"Jag hade en ganska torr jul. Inget julbrännvin hemma. Men så gick jag på goodtemplarnas julfäst och fick mig några ordentliga supar."

•

Denna historia berättas icke för att vara elak mot den goodtemplärloge i Winnipeg, som tillställde julfästen på juldagen, utan uteslutande därför att den är så grotesk. Logen ifråga kan icke kontrollera, om en del individer taga s. k. lommeflaskor med sig på dess fäster. Men hvad den kunde ha kontrollerat var den bal, som följde på fästen. Det är en ganska allmän mening bland svenskarna, att den var en ren skandal. Så dålig blef nämligen den icke-svenska publiken, som strömmade till, att den respektabla svenska måste rymma fältet. Genom att låta sådant passera gifver man endast sådana personer vatten på sin kvarn, hvilka fördöma dans i allmänhet och säga att det är en dödssynd att dansa på juldagen.

•

Polens öde beklagas lifligt. Nu skall både Ryssland och Tyskland "befria" det!

•

En norsk redaktör har gått omkring och bekymrat sig öfver att Svenska Canada-Tidningen skulle räka illa ut för en artikel, "Fredsutsikter", som var synlig i förra numret af denna tidning. Som antagligen flera af våra läsare påminna sig, utgjorde denna artikel endast ett understrykande af president Wilsons fredsnot, hvilken ju äfven endosserats af de skandinaviska länderna. S. C. T. förordade fredsunderhandlingarnes snara upptagande och fördömde dem, som i likhet med Lloyd George äro hågade att utan vidare tillbakavisa centralmakternas fredsanbud. Det är visserligen farligt att offentligen framdraga en del fakta för närvarande i detta land. Men den som kan se något "farligt" i den ofvan nämnda artikeln, den är... ja, det ska' vi inte säga. "Tyskvänlig" var artikeln minst af allt, af det enkla skäl, att S. C. T. icke ännu lyckats blifva tyskvänlig i den mening detta ord i dessa tider i allmänhet tages. Och för öfrigt: S. C. T. har aldrig gjort anspråk på att företräda norskt tänkesätt. Den tror sig företräda svenskt och ingenting annat än svenskt.

•

Vi äro mr (vi ha blifvit förbjudna att använda ingenjörstiteln). E. L. Holmgren tacksamma för den artikel, som publiceras i detta nummer, liksom för det vänliga privatbref han sände oss. Vi skola icke ingå på något svaremål, ehuru det nog kittlar en smula i fingrarna att svara på hans anklagelse mot Svenska Canada-Tidningen för dess "vimmelkantighet" i krigspolitiken. Vi vilja endast påpeka, att vi äro fullt ut lika ententevänliga som mr Holmgren, och att vi öppet omtalat det för våra läsare. Vi torde äfven vara nära nog lika starka antimilitarister som mr Holmgren. Men hvad tjänar det väl till att käbbla om sån't, när tiden är ond?

•

En af Stockholms största affärsmän, som till sin betydande förmögenhet varit i tillfälle att lägga ett imponerande antal krigsvinstmiljoner, greps efter senaste taxeringen till krigskonjunkturbeskattning af lite oro och sökte företräde hos statsministern för att ge uttryck åt sina djupa bekymmer.

— Det är ju oerhördt, utbrast han, hvad man ålägges att komma ut med. Det är fullständigt orimligt. Jag kommer på det här viset att bli utfattig till slut.

Statsministern lär med intresseradt allvar ha åhört denna klagan och därefter betänksamt yttrat:

— Ja, då ser jag ingen annan råd än att generalkonsuln får försöka förtjäna litet mindre.

•

Prästerna i Småland föra ett mustigt språk, om man får tro den ungdemokratiska Politiken i Stockholm. En andans man där nere, som fått veta att en ungsocialistisk agitator anlänt till platsen, skall ha börjat så här:

"Nu ha djäfvulens djäflar i djäflarnas högkvarter i Stockholm skickat ut en djäfvul som ska' predika här."

Man kan misstänka att referenten inte vinnlagt sig om ett alldeles ofördadt referat.

•

Strax före gudstjänstens början i Grönberga inkom en gammal obekant dam i kyrkan. Hon tog upp en tämligen stor, trumpetliknande hörlur och väntade på att gudstjänsten skulle börja. Kyrkstöten stod en stund och kastade misstänksamma blickar på apparaten. Slutligen gick han fram till den gamla fran, lyfte hotande ett finger och sade i barsk ton.

— Tutar hon en enda gång, så åker hon ut!

•

En rätt originell invit syntes nyligen i annonsspalterna i Dagens Nyheter, där en "säkerställd hederskarl" söker en ententevän som vill hålla vad om krigets utgång. Modernt låter det också när de tre flickorna Export, Licens och Import annonsera efter hvar sin guiaschbaron.

•

Om en sällsynt sinnets råhet vittnar följande notis, som är hämtad ur Svenska Socialistens i Chicago julnummer:

"Ett barbariskt straff kan man med skäl kalla det som nyligen ådömdes två ynglingar härstädes. Den ena blef dömd till 15 års fängelse och den andra till 1 år. Orsaken var att de vid ett fyllerikalas ute vid en "Camp" våldfört sig på en kvinna. Vid tillfället voro alla berusade. Nämnda kvinna erhöll enligt läkareintyg inget framtida men. Om man jämför detta straff med det som juryn samtidigt ådömde en kolhandlare som fuskat med vikten å sina kol, finner man en stor skillnad. Kolhandlaren blef endast dömd till 20 dollars böter, fast han under lång tid lurat allmänheten. Vid det tillfälle då det upptäcktes hade han ett kollass som skulle innehålla 4 ton men det fattades 1,400 pund".

•

Svenska Socialisten, som ju förordar "kulturen", anser väl, att nidingarna, som dömdes till fängelsestraf för nesligt brott mot en kvinna, bott släppas mot erläggande af 20 dollars böter.

N. F. B.

KRIGSKRÖNIKAN.

(Forts. fr. sid. 1.)

rat. Den Rumäniska provinsen Dobrudja är nu så godt som helt och hållet i fiendens våld. — Rumänien har erhållit koalitionsministär med Bratiano som premiärminister och utrikesminister.

Måndagen den 1 januari.

Frankrike, Storbritannien och Ryssland ha sändt en not till den grekiska regeringen, hvari kräfves ganska drastiska garantier och godtgörelser. — Fransmännen togo under 1916 78,500 fångar. — Sir Douglas Haig har blifvit utnämnd till fältmarskalk.

Tisdagen den 2 januari.

I Champagne gjorde tyskarna i går två våldsamma anfall mot fransmännen, men blefvo fullständigt tillbakaslagna. — Ett nytt departement för beväpning, ammunition och krigsmaterial har upprättats inom den franska regeringen. Detta departement har fått mycket stor makt.

Meddelanden från och om de skandinaviska länderna.

Per telegraf.

Ett telegram från Stockholm omnämner, att de höga priserna på lifsmedel haft till följd att många fattiga måste anlita den offentliga barmhärtigheten. Det å vissa artiklar åsatta maximipriset har visserligen stäfjat uppdyrkandet af priserna å nödvändighetsvaror, som jobbare slagit under sig, men maximipriset är redan det i flera fall dubbelt mot normalpriset.

•

Ett telegram från Köpenhamn i dagarna berättar att landet nu börjar känna krigssvedan på allvar. Lifsmedel och bränsle börja tryta och regeringen har nödgats vidtaga mått och steg för att bevara det tillgängliga förrådet. Rågbrödet här sedan den 1 dec. blandats med tio procent kornmjöl och det tros att procenten af detta snart kommer att höjas dubbelt så mycket. Planer uppgöras för att inskränka konsumtionen, och priset på betsocker genom utfärdande af portionskort som tillåta inköp af ett skålpund i veckan för hvar person.

•

London den 27 december. — Den danska barken Josan har blifvit sänkt.

•

London den 28 dec. — Man tror, att den svenska ångaren Frigga blifvit sänkt.

•

London den 1 januari. — Den danska ångaren Danmark, 2,050 ton, har sänkts. Dess 24 man starka besättning har blifvit landsatt.

•

London den 1 januari. — Den norska ångaren Edda, 1,137 ton, har sänkts af en submarin. Dess besättning landsattes. Äfven den norska ångaren Flora, 1,034 ton, har blifvit sänkt och dess besättning landsatt.

•

London den 2 januari. — 75 amerikanska ingenjörer, som flytt från de rumäniska oljefälten under den tyska invasionen, ha anländt till Gotebörg på väg hem till Förenta Staterna. Ingenjörerna lämnade fälten i sista ögonblicket. De uppgåfvo, att flera personer blefvo dödade, då den sista vagnen i deras tåg förstördes af den tyska artillerielden.

SVENSKA UPPGIFTER I CANADA.

(Forts. fr. sid. 1.)

gar, men dessa ha knappast någonsinvarit att förorda, då de blindt bundit sig vid ett enda politiskt parti och i alla väder gått dess ärenden. Dylikasammanslutningar ha äfvén ofta smakat alltför mycket af egennytta och egoism från ledarnes sida och ha varit utan någon som helst nytta. En sammanslutning i rätt anda, en i bästa mening oafhängig och demokratisk politisk svensk förening skulle kunna bidraga till, att svenska kraf med större kraft skulle kunna framföras. Den skulle säkerligen blifva ett led i vår sträfvan mot målet "Canadas väl". Genom en dylik sammanslutning skulle det kanske äfven blifva möjligt att erhålla svenska lagstiftare i våra parlament. Vi ha endast haft en svensk lagstiftare här i Canada. Han är nu borta, och det måste tyvärr betraktas som ett svaghetstecken, att ingen svensk uppfagit hans mantel.

En annan viktig uppgift, som föreligger svenskarna i Canada, är svenskhetens bevarande eller kanske bättre och tydligare uttryckt det svenska kynnets bevarande. Därmed förstås naturligen bevarandet af de goda sidorna — och de äro många — i det svenska kynnet eller nationalkarakträren, icke af de dåliga, hvilka ju icke heller saknas. Det är vår plikt mot vårt adoptivland att låta dess folkkaraktär blifva delaktig af svenska dygder, och detta kan endast ske genom att vi med all makt söka bevara dem hos oss själfva och hos våra barn. Detta får naturligtvis icke förhindra assimileringen eller canadiseringen om också en smula förlänga denna process. Ty en ögonblicklig öfvergång från svensk till canadensare skulle ovillkorligen verka nedrifvande på karaktären och den canadensiska folkkaraktären skulle göra en förlust, som den knappast har råd till. Hvad det uppväxande svensk-canadensiska släktet beträffar, så bör man sträfva att åstadkomma en sakta öfvergång från svensk till canadensare. Dock måste för både gamla och unga de praktiska krafven stå först, och vi böra icke möta lifvet härute med öfverväganden svenska begrepp, icke ens om dessa vore aldrig så goda, för endast sentimentala orsakers skull.

Det svenska språket torde vara det kanskeviktigaste medlet, det mest effektiva vapnet, som satts i vår hand, då det gäller det svenska kynnets bevarande härute. Det språket böra vi behålla och vårda, på samma gång som det måste kännas som en bjudande plikt att lära landets språk. För svenska föräldrar föreligger äfven en oändligt viktig uppgift och den är att lära barnen det svenska språket och icke endast lärde dem det utan äfven lära dem att älska det. Men föräldrarna böra äfven vara fullt medvetna om orsaken hvarför de böra lära barnen sitt modersmål. De få icke lära dem det endast för att det gäter så trefligt att barnen tala svenska eller för att inför vänner och bekanta stoltsera med detta. Har man ej någon annan afsikt med svenska språkets vidmakthållande bland de svenska barnen i Amerika, har detta ej mer betydelse än om man lär en amerikansk papegoja att säga några ord på svenska, har en svensk-amerikansk författare med allt fog påpekat. Nej, kunskapen i svenska språket måste blifva nyckeln till de rika skatter som ligga förborgade i svensk litteratur, hvilken vittnar om svenskt kynne på godt och ondt. Dessa skatter äro så godt som oåtkomliga utan kunskap i det svenska språket, och denna kunskap är därför en absolut nödvändig förutsättning för svenskhetens eller det svenska kynnets bevarande bland oss.

Utom det svenska språket nämnas ofta fyra andra förutsättningar för svenskhetens bevarande härute, fyra mer eller mindre viktiga faktorer i den svenska uppgift vi nu tala om. Dessa äro kyrkan, sången, föreningslifvet och tidningsprässen. De äro alla af så pass stort inträsse och kunna sägas uppbära Svensk-Canada, att ett längre ordande om hvar och en af dem skulle ha varit önskvärdt. Tiden tillåter mig emellertid att endast yttra några få ord om dem.

Helt säkert föreligger en svensk kyrklig uppgift i Canada. Det är så mycket säkrare som vi i mångt och mycket befinna oss i pioniärtiden, och den svenska kyrkan visat sig vara ett godt stöd och en samlande makt för svenska pionjärer på denna kontinent. Men ju mer vi öfvergå från pioniärtiden och våra förhållanden blifva stadgade och ordnade, desto mer kommer den svenska kyrkans uppgift att begränsas till det rent religiösa området, blir det dess uppgift att fylla utesslutande religiösa kraf. Jag har nämligen ganska svårt att tänka mig, att en så pass splittrande företeelse som kyrkan ju är skulle i ett ordnadt och stadgadt Svensk-Canada ha någon egentlig nationell och samlande betydelse. En ganska viktig uppgift har den dock att fylla, och den är att hjälpa oss att bevara det svenska språket bland dem, som sluta sig till kyrkan. Men om denna uppgift skall lösas, måste kyrkan också vara svensk och ingenting annat än svensk, måste ordets förkunnare icke fullt så ofta som nu sker annonsera sin okunnighet i det svenska språket.

I detta sammanhang må kanske äfven lämpligen vara för prästvälde. Det får icke sägas att svenskarne i likhet med sydeuropeerna i detta land drifvas i flock af prästerna, att dessa helt behärska sinnena och att deras fårskockar intet kunna företaga, hvarken religiöst, politiskt eller annat, utan prästens gillande och medgifvande. Ansatser ha nog icke saknats äfven inom svenska prästerliga kretsar att få det så ställt i Svensk-Canada, ja, jag vet att ganska djärfva drömmar drömts i den riktningen helt nära oss. Men det är ganska visst, att svensk-canadensarne skola vara på vakt mot en dylik fara, att de skola förstå att afkasta ovärdiga ok. Frihet är det bästa ting, heter det i visan. Och det veta svenskarna kanske bättre än andra. Den svenska insatsen i världshistorien har varit för religionsfrihet och tankefrihet. Må vi icke vanslägtas och må det aldrig få sägas om Gustaf Adolfs folk i Canada, att det är ett prästridet folk.

(Forts. i nästa nr.)

LÄKARE.

415—417 Pritchard Ave., Winnipeg Tel. St. John 414.

DR. B. GERZABEK

LÄKARE

som erhållit diplom i Österrike-Ungern, Ryssland, London, England, Canada etc. F. d. assisterande läkare vid de kungliga och kejserliga klinikerna i Wien, Krakau, Prag, Berlin, Paris och London, England.

SPECIALIST

för mag- och lunglidande, sjukdom i inälfvorna, könS- och fruntimmerssjukdomar, sårförlossningar och operationer. Behandling i och utom hemmet, såväl som i mitt privatsjukhus. Besökande läkare å St. Boniface General hospital.

Mottagningstid: 8—12 f.m., 2—6 e.m. 7—10 på kvällen.

Dr. C. E. Johnson,

Skandinavisk läkare.

KONTOR: DOMINION BANK, 678 Main Street (Alldeles bredvid Gordon-Mitchells apotek).

Kontorstelefon: Garry 4284.

Privattelefon: St. John 234.

Björnson & Brandson

LÄKARE

Cor. William and Sherbrooke

Mottagningstid: 2—3, 7—8 e.m.

Bostadstelefoner: Garry 321 — Garry 794

J. A. McTAVISH, M. D.

LÄKARE OCH KIRURG.

Hörnet af Kelvin st. och Gordon ave. Elmwood, Winnipeg.

Kontorstimmar: 8—10 f. m., 12—2 och 6—7 e. m.

Tel. St. John 1047 eller St. John 1417 dag eller natt.

DR. J. STEFANSSON

Isländsk specialist på ögats, örats, näsans och strupens sjukdomar.

401 BOYD BUILDING, Hörnet af Portage ave. och Edmonton.

Tel. M. 3088 eller Garry 2315.

Dr. R. L. HURST

Medlem af Royal College of Surgeons, England. Licentiat af Royal College of Physicians, London. Specialist: Bröst-, närv- och svinnosjukdomar.

Kontor: 305 Kennedy Bldg. Portage Ave. midt emot Eatons. Telefon Main 814.

Kontorstid: 3—5 och 7—9.

Bostadstelefon: Garry 2161.

GEO. ST. JOHN VAN HALLEN

Advokat och Patent Solicitor

Farmers Building, Winnipeg, Man.

utfärdar alla slags juridiska uppdrag och skaffar patent på uppfinningar.

Telefon Main 5142. Privattelef. 2357.

SKANDINAVISK ADVOKAT.

Tel.: Kontor, Main 6131 och 6132

Residens, Sher. 4440.

A. M. DOYLE, L.L.B.

Advokat, juridiskt ombud, notarie, etc.

514 Sterling Bank Bldg., Winnipeg

SKANDINAVISKA ADVOKATER

811 McArthur Bldg.

Telefoner: Main 4503 och 4504

ROTHWELL, JOHNSON & BERGMAN

P. O. Box 1656

WINNIPEG MANITOBA

CLARK-LEATHERDALE CO., LTD.

Begrafningsdirektörer och balsamerare.

232 Kennedy St.,

Tel. Main 8221, Winnipeg.

A. S. BARDAL

BEGRAFNINGSBYRÅ.

Begrafningar utföras skyndsamt och till moderat pris.

HYRKUSKVERK.

Första klassens droskor.

Kontorstelefon: Garry 300 och 376

Bostadstelefon: Garry 2151.

BARDAL BLOCK,

843 Sherbrooke Str., Winnipeg.

Dr. C. C. JEFFREY

ber att få meddela, att han öfvertagit

Dr. MOXNES'

TANDLÄKARKLINIK

620½ MAIN STREET, Tel. Garry 3030.

WINNIPEG.

Engelska, tyska, svenska, norska, franska och polska talas.

Affären är förlagd till samma lokaler.

Speciell uppmärksamhet ägnas patienter från utanför staden.

ALLT ARBETE GARANTERAS

Bruket af bråckband utdömt.

Endast mekaniskt stöd botar icke. — Trycket förklaras skadligt.

I bästa fall är bråckbandet endast en nödhjälp — en falskt stötta mot en fallande vägg — och kan icke väntas tjäna annat än som ett mekaniskt stöd. Trycket hindrar blodcirkulationen, och beröfvar sålunda musklerna det de mest behöfva — näring.

Men vetenskapen har funnit en väg, och hvarje bråckhandsilidande inbjudes till ett fritt försök i det egna hemmet. STUART'S ADHESIF PLÅPAO-PAD är otvifvelaktigt det mest vetenskapliga, logiska och mest framgångsfulla botemedlet mot bråck, som man någonsin kändt. Mjukt som sammet — lätt att använda — billigt. Kan användas då ni arbetar och då ni sofver. Det kan icke glida från sin plats, kan icke skafva och trycka. Inga stroppar, spännen eller fjädrar.

Lär huru att sluta bråcköppningen, såsom naturen lär, så att bråcket icke kan komma ned. Sänd edert namn idag till Plapao Co., Block 2254, St. Louis, Mo., för FRI försöks Plapao och nödvändiga, instruktiva upplysningar.

Håll en doktor i Edert hem hela tiden för

EFTER

$1.00

FORE

PROF. SUTTON Katarr inhaler	25c.
"Beat all" salva	25c.
Blod- och magörter	50c.
Botemedel för tandvärk	25c.
	$1.25

Håll edra fötter varma denna vinter. $1.00 slaget. Alla storlekar af inlagda sulor för 50c. Inga frimärken.

Eftersänd prislista på örtmediciner och elektriska apparater.

Prof. Sutton

229 Pacific Avenue.